

นานาชาติ:

ฉลากเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเป็นเงื่อนไขสำคัญของการค้าระหว่างประเทศที่ปัจจุบันบรรดาประเทศพัฒนาแล้วทั้งหลาย โดยเฉพาะสหภาพยุโรป (European Union: EU) ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาหยิบยกมาใช้เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมในประเทศของตน ในบรรดามาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศนั้น การติดฉลากเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นมาตรการที่ประเทศพัฒนาแล้วนำมาใช้กับประเทศคู่ค้าอย่างแพร่หลาย ได้แก่

- **ฉลาก Green Dot** เป็นฉลากที่กำหนดขึ้นโดยประเทศในกลุ่ม EU บางประเทศเพื่อแสดงว่าบรรจุภัณฑ์ที่ติดฉลากนี้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่ (Reuse) หรือสามารถนำไปผ่านกระบวนการผลิตใหม่ (Recycle) หรือเป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีกรรมวิธีในการกำจัดสารปนเปื้อนที่เป็นอันตราย (Hazardous Waste) อย่างเหมาะสม ทำให้ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ การติดฉลาก Green Dot บนบรรจุภัณฑ์ของสินค้าที่ส่งไปจำหน่ายใน EU เป็นการดำเนินการตามความสมัครใจของผู้ประกอบการในแต่ละประเทศเอง ปัจจุบันประเทศใน EU ที่นิยมให้มีการติดฉลาก Green Dot มีทั้งสิ้น 11 ประเทศ คือ ออสเตรีย เบลเยียม ฝรั่งเศส เยอรมนี ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก โปรตุเกส สเปน สวีเดน และสหราชอาณาจักร

- **ฉลาก Eco-label** เป็นฉลากที่กำหนดขึ้นโดยประเทศในแถบยุโรปทั้งที่อยู่ในกลุ่ม EU และนอกกลุ่ม EU เพื่อรับรองว่าผลิตภัณฑ์ที่ติดฉลากนี้ (ยกเว้นอาหาร เครื่องดื่ม และเภสัชภัณฑ์) มีความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมตลอดอายุของผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่ขั้นตอนของการเตรียมวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การบรรจุหีบห่อ การใช้งาน จนถึงการจัดการกับภาหเหลือใช้ ปัจจุบันประเทศที่มีการใช้ฉลาก Eco-label อย่างแพร่หลาย คือ ประเทศสมาชิก EU ทั้ง 15 ประเทศ รวมทั้ง ไอซ์แลนด์ ลิกเตนสไตน์ และสวิตเซอร์แลนด์

- **ฉลาก GMOs (Genetically Modified Organisms)** เป็นฉลากที่ระบุว่าสินค้าที่ติดฉลากนั้นมีส่วนประกอบที่ได้จากพืชหรือสัตว์ที่ผ่านการตัดแปลงทางพันธุกรรมด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์หรือไม่ เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริโภคใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าโดยเฉพาะอาหาร เนื่องจากมีประเด็นโต้แย้งกันในปัจจุบันว่าสินค้า GMOs จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพหรือสิ่งแวดล้อมในระยะยาวหรือไม่ ปัจจุบันรัฐบาลของหลายประเทศ เช่น EU และญี่ปุ่น ออกระเบียบเข้มงวดให้มีการติดฉลากเพื่อระบุว่าสินค้ามีส่วนประกอบที่เป็น GMOs หรือไม่ นอกจากนี้ ประเทศผู้นำเข้าสินค้าอาหารอีกหลายประเทศ อาทิ นอร์เวย์

แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ และซาอุดีอาระเบีย ได้เริ่มออกมาตรการที่เข้มงวดในการนำเข้าสินค้าอาหาร GMOs เช่นกัน

- **ฉลาก FSC (Forest Stewardship Council)** เป็นฉลากสากลที่แสดงว่าไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ที่ติดฉลากนี้ใช้ไม้จากป่าธรรมชาติหรือแปลงปลูกป่าที่มีการจัดการป่าอย่างถูกต้องตามหลักการที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการยืนยันว่าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ดังกล่าวมิได้มาจากการทำลายป่าธรรมชาติเพิ่มขึ้น ทั้งนี้องค์กร FSC ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนภายใต้ความร่วมมือของกลุ่มต่างๆ จากทั่วโลก อาทิ กลุ่มอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ผู้ค้าไม้ ผู้ผลิตสินค้าจากไม้ กลุ่มชนพื้นเมือง และองค์กรผู้ให้การรับรองไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ เป็นต้น จะทำหน้าที่ตรวจสอบ ให้การรับรองและติดฉลาก FSC บนไม้และผลิตภัณฑ์ไม้

ในท่ามกลางกระแสความห่วงใยต่อสิ่งแวดล้อมของนานาประเทศที่นับวันยิ่งเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคในหลายประเทศโดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้วซึ่งส่วนใหญ่เป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทยต่างให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าที่มีเครื่องหมายหรือติดฉลากที่รับรองว่าเป็นสินค้าที่ผลิตโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแทนการซื้อสินค้าประเภทเดียวกันที่มีติดฉลาก พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ส่งออกของไทยต้องเร่งศึกษากฎระเบียบและให้ความสำคัญกับการติดฉลากดังกล่าวให้ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้สินค้าไทยเป็นที่ยอมรับและสามารถแข่งขันได้ดีขึ้นในเวทีการค้าโลก